

B.Com. Semester - 4 (CBCS) Examination
March/April-2025 [OLD COURSE]
COST ACCOUNTING - 2(CORE)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન-૧ નીચેની માહિતી પરથી, કુલ પડતર અને નફો તેમજ એકમદીઠ પડતર અને નફો દર્શાવતું પત્રક તૈયાર (૨૦) કરો. વર્ષ દરમિયાન ૧,૦૦૦ એકમોનું ઉત્પાદન થયેલું હતું.

વિગતો	રૂ.	વિગતો	રૂ.
કાચામાલનો શરૂનો સ્ટોક	24,000	કોલસો -પાવર	5,000
કાચામાલનો આખરનો સ્ટોક	20,000	ઓફિસનો પગાર	13,000
કાચામાલની ખરીદી	82,000	ઓફિસનું ભાડું,વેરા અને ટેક્ષ	7,000
વેચાણ	1,90,000	પોસ્ટેજ અને ટેલીગ્રામ	2,000
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	32,000	પ્રિન્ટીંગ અને સ્ટેશનરી	1,000
કારખાનાના ખર્ચા	1,000	સેલ્સમેનનો પગાર	2,000
આવકમાલ ગાડાભાડું	2,000	જાહેરાત	2,000
જાવકમાલ ગાડાભાડું	1,500	કારખાનાનું ભાડું,વેરા અને ટેક્ષ	2,000
ઘાલખાધ	500	પ્લાન્ટ અને મશીનરી નો ઘસારો	3,000

અથવા

પ્રશ્ન-૧ રાશા લી.ની ૩૧-૩-૨૦૨૪ નાં રોજ પુરા થતા વર્ષ માટે નીચેની માહિતી મળે છે.તેના પરથી પડતર (૨૦) પત્રક તૈયાર કરો.

વિગતો	રૂ.	વિગતો	રૂ.
તૈયાર માલનો શરૂનો સ્ટોક	51,400	પાવર	2,670
તૈયારમાલનો આખરનો સ્ટોક	43,000	ઇન્ડમટેક્ષ	4,475
કાચા માલની ખરીદી	2,00,000	દાન	3,300
પ્લાન્ટ ઉપર ઘસારો	8,500	જાહેરાત	7,500
ફર્નીચર ઉપર ઘસારો	5,210	પેકિંગ ખર્ચ	3,500
કારખાનાનું ભાડું	4,750	ઓફીસ ભાડું	4,520
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	1,20,000	મેનેજરનો પગાર	12,000
વેચાણ	5,04,000	કારખાના ખર્ચ	3,230
પરોક્ષ મજૂરી	1,250	ઓફીસ ખર્ચ	6,990
પગાર	16,480	ડીલીવરી વાન ખર્ચ	7,550
આવક માલ ગાડા ભાડું	2,000	કાચામાલનો શરૂનો સ્ટોક	20,000
જાવક માલ ગાડા ભાડું	1,450	કાચામાલનો આખરનો સ્ટોક	16,000

પડતરપત્રક તૈયાર કર્યા પછી નીચેની ટકાવારી શોધો:

1. પ્રત્યક્ષ મજૂરી સાથે ફેક્ટરી ઓવરહેડ્સ પર ટકાવારી
2. ફેક્ટરી ખર્ચ સાથે ઓફિસ ઓવરહેડ્સ પર ટકાવારી.
3. વેચવામાં આવેલા માલના ઉત્પાદન ખર્ચ સાથે વેચાણ અને વિતરણ ઓવરહેડ્સ પરની ટકાવારી.

એક વિશેષ ઓર્ડર માટે અંદાજિત પડતર પત્રક તૈયાર કરો જેમાં, માલ સમાનનો વપરાશ અંદાજે રૂ.40,000 અને મજૂરીખર્ચ રૂ. 16,000 થશે. કંપની વેચાણ કિંમત પર 16.2/3% નફો મેળવવા માંગે છે.

પ્રશ્ન-૨ ઋષિ લી.ની તા.૩૧-૩-૨૦૨૪ના રોજ પુરા થતા વર્ષની માહિતી નીચે મુજબ મળે છે.

(૨૦)

વિગત	રૂ.
પ્રત્યક્ષ કાચામાલની પડતર	75,000
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	30,000
કારખાનાના શીરોપરી ખર્ચા	1,14,000
વહીવટી ખર્ચ	75,000
વેચાણ શીરોપરી ખર્ચ	1,44,000
ઘાલખાધ	6,000
માંડીવાળેલ પાઘડી	3,000
કાચદાકીય ખર્ચ	1,500
પરચુરણ ખર્ચ	15,000
ચાલુખાતાનું વ્યાજ (જમા)	3,000
વેચાણ (૩૬,૦૦૦ એકમો)	2,10,000
આખર સ્ટોક : તૈયાર માલ - 12,000 એકમો	36,000
અર્ધ તૈયાર માલ - (પ્રાથમિક પડતરે બંને ચોપડામાં)	24,000

પડતરના હિસાબોમાંથી નીચેની માહિતી મળે છે.

1. વપરાયેલા કાચામાલની પડતર રૂ. 84,000 છે.
2. કારખાનાના શીરોપરી ખર્ચ પ્રાથમિક પડતરના ૨૦% છે.
3. વહીવટી શીરોપરી ખર્ચ ઉત્પાદિત એકમ દીઠ રૂ.૩ છે.
4. વેચાણવિતરણનાં શીરોપરી ખર્ચ વેચેલ એકમદીઠ રૂ.૪ છે

તૈયાર કરો: ૧. પડતર પત્રક ૨. નફાનુકશાન ખાતું ૩. પડતર અને નાણાકીય હિસાબો દ્વારા દર્શાવાતા મેળવણી પત્રક.

અથવા

પ્રશ્ન-૨ એક કારખાનું અ અને બ એમ બે પ્રકારની વસ્તુઓ પાડે છે:

(૨૦)

માલસામાન અને મજૂરીનો ખર્ચ નીચે મુજબ છે:

	અ	બ
માલસામાન (એકમદીઠ)	રૂ.૧૨.૫૦	રૂ.૭.૫૦
પ્રત્યક્ષ મજૂરી (એકમદીઠ)	રૂ.૧૦	રૂ.૬

કારખાનાનો ખર્ચ મજૂરીના ૧૦૦% છે અને ઓફિસ ખર્ચ કારખાનાની પડતર પર ૨૫% છે.

અ નાં ૨૦૦ એકમો અને બના ૫૦૦ એકમો બનાવ્યા હતા અને દરેક અનુક્રમે રૂ.૫૦ અને રૂ.૩૦ની કીમતે વેચવામાં આવ્યા હતા. શરૂઆતનો કે આખરનો કોઈ સ્ટોક નથી.

જો કારખાનાનો ખરેખરો ખર્ચ રૂ.૪,૮૦૦ અને ઓફીસ ખર્ચ રૂ.૪,૨૦૦ થયો હોય,તો પડતર અને નાણાકીય હિસાબના ચોપડામાં દર્શાવવામાં આવેલ પરિણામનું મેળવણી પત્રક તૈયાર કરો..

પ્રશ્ન-૩

સંકેત લીમીટેડ દ્વારા જોબ નો.૧૦૪ અંગે નીચેની માહિતી પ્રાપ્ત થઇ છે.

(૧૫)

માલસામાન	રૂ.૬૮,૩૦૦
મજૂરી : વિભાગ -૧.	૮૦ કલાક, કલાક દીઠ રૂ. ૫૦
વિભાગ -૨	૬૦ કલાક, કલાકદીઠ રૂ. ૮૦
વિભાગ-૩	૪૦ કલાક, કલાક દીઠ રૂ.૧૦૦
ચલિત પરોક્ષ ખર્ચા: વિભાગ -૧.	રૂ ૧,૦૦,૦૦૦,જે ૪,૦૦૦ મજૂર કલાક માટે.
વિભાગ -૨.	રૂ.૧,૨૦,૦૦૦,જે ૩,૦૦૦ મજૂર કલાક માટે.
વિભાગ -૩.	રૂ.૧,૨૫,૦૦૦, જે ૨,૫૦૦ મજૂર કલાક માટે.

સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચા: ૧૦,૦૦૦ કલાક માટે,રૂ.૧,૫૦,૦૦૦.

જોબનો.૧૦૪ માટે પડતરની ગણતરી કરો.જો વેચાણ કિંમત રૂ.૧,૦૦,૦૦૦ નક્કી થઇ હોય તો નફો જણાવો.

અથવા

પ્રશ્ન-૩

સ્વરા લીમીટેડ જાન્યુઆરી, ફેબ્રુઆરી અને માર્ચ માસ માટે એક ચંત્ર ભાગના ૧,૦૦૦ એકમો દર મહીને પુરા પડવાનું સ્વીકારે છે.દર મહીને એક બેચ ઓર્ડર ખોલવામાં આવે છે, જે ખાતે માલસામાન અને મજૂરી ખર્ચ ખરેખર કિંમતે ઉધારવામાં આવે છે. પરોક્ષ ખર્ચા કામદાર કલાક દર લેખે વસુલ કરવામાં આવે છે. નીચેની માહિતી પરથી દરેક બેચ ઓર્ડર દીઠ પડતર અને નફાની ગણતરી કરો. તથા ૩,૦૦૦ એકમના ઓર્ડરની એકંદર પરિસ્થિતિ રજૂ કરો. છુટા ભાગના એક એકમની વેચાણ કિંમત રૂ.૧૫ નક્કી કરવામાં આવી છે.

મહિના	બેચનું ઉત્પાદન(એકમો)	માલસામાન ખર્ચ (Rs.)	મજૂરી ખર્ચ (Rs.)
જાન્યુઆરી	૧,૨૫૦	૬,૨૫૦	૨,૫૦૦
ફેબ્રુઆરી	૧,૫૦૦	૯,૦૦૦	૩,૦૦૦
માર્ચ	૧,૦૦૦	૫,૦૦૦	૨,૦૦૦

મજૂરી કલાકદીઠ રૂ.૨ લેખે ચુકવવામાં આવે છે. અન્ય વિગતો નીચે પ્રમાણે છે.

મહિના	પરોક્ષ ખર્ચા (Rs.)	કુલ મજૂર કલાકો
જાન્યુઆરી	૧૨,૦૦૦	૪,૦૦૦
ફેબ્રુઆરી	૯,૦૦૦	૪,૫૦૦
માર્ચ	૧૫,૦૦૦	૫,૦૦૦

પ્રશ્ન-૪

એક વસ્તુ તૈયાર થતા પહેલા ત્રણ જુદીજુદી પ્રક્રિયાઓમાંથી પસાર થાય છે.૨૦૨૪નાંમાર્ચ માસમાં ઉત્પાદનની પડતર નીચે મુજબ હતી:

(૧૫)

પ્રક્રિયા નં.-૧માં માલસામાનના ૧,૦૦૦ એકમો એકમદીઠ રૂ.૫ લેખે દાખલ કરવામાં આવ્યા હતા.

વિગતો	પ્રક્રિયા નં.-૧ રૂ.	પ્રક્રિયા નં.-૨ રૂ.	પ્રક્રિયા નં.-૩ રૂ.
અન્ય પ્રત્યક્ષ માલસામાન	૨,૦૦૦	૩,૦૨૦	૩,૪૬૨
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	૩,૫૦૦	૪,૨૨૬	૫,૦૦૦
ઉત્પાદનના પરોક્ષ ખર્ચા	૧,૫૦૦	૨,૦૦૦	૨,૫૦૦
સામાન્ય બગાડ (દાખલ કરેલ એકમના)	૧૦%	૫%	૧૦%
બગાડની વેચાણ કિંમત (એકમદીઠ)	૩	૫	૬
ખરેખર ઉત્પાદન (એકમમાં)	૯૨૦ Units	૮૭૦ units	૮૦૦ units

કોઈપણ પ્રક્રિયામાં અધૂરું કામ નથી.

ઉપરની માહિતી પરથી પ્રક્રિયાની પડતર દર્શાવતા ખાતા તૈયાર કરો અને અસામાન્ય બગાડ અને અસામાન્ય વધારા અંગેના ખાતા તૈયાર કરો.

અથવા

પ્રશ્ન-૪(અ) પ્રક્રિયા પડતર પદ્ધતિ ક્યાં ઉદ્યોગોમાં લાગુ પડે છે? તેની કેટલીક લાક્ષણિકતાઓની ચર્ચા કરો. (૦૭)

પ્રશ્ન-૪(બ) ટુંકનોંધ લખો: સામાન્ય બગાડ, અસામાન્ય બગાડ અને અસામાન્ય વધારો (૦૮)

ENGLISH VERSION

Que-1 from the following information, prepare a statement showing total cost and profit as well as per unit cost and profit. During the year, there was production of 1,000 units: (20)

Particulars	Rs.	Particulars	Rs.
Opening stock of raw materials	24,000	Power coal	5,000
Closing stock of raw materials	20,000	Office salaries	13,000
Purchases of raw materials	82,000	office rent, rates and taxes	7,000
Sales	1,90,000	Postage and telegram	2,000
Direct wages	32,000	Printing and stationary	1,000
Factory wages	1,000	Salesmen's salary	2,000
Carriage inward	2,000	Advertisement	2,000
Carriage outward	1,500	Factory rent, rates and tax	2,000
Bad debt	500	Dep. on plant and machinery	3,000

OR

Que-1 Following information of Raha Ltd. is available for the year ended on 31-03-2024 (20)
Prepare cost sheet:

Particulars	Rs.	Particulars	Rs.
Opening stock of finished goods	51,400	Power	2,670
Closing stock of finished goods	43,000	Income tax	4,475
Purchases of raw materials	2,00,000	Donation	3,300
Dep. on plant	8,500	Advertisement	7,500
Dep. on furniture	5,210	Packing expenses	3,500
Factory Rent	4,750	office rent	4,520
Direct wages	1,20,000	manager's salary	12,000
Sales	5,04,000	factory expenses	3,230
Indirect wages	1,250	Office expenses	6,990
salary	16,480	Delivery van expenses	7,550
Carriage inward	2,000	Opening stock of raw materials	20,000
Carriage outward	1,450	Closing stock of raw materials	16,000

Find out following percentage after preparing cost sheet:

1. Percentage on factory overheads with Direct labour
2. Percentage on office overheads with factory cost.
3. Percentage on selling & distribution overheads with production cost of goods sold.

In addition prepare estimated cost sheet for this special order, consumption of material is estimated Rs. 40,000 and expenses for labour will be Rs.16,000. Company desire to earn profit at 16 2/3% on selling price.

Que-2 The following figures are available from Khyati Ltd.'s financial accounts for the year ended 31-3-2024. (20)

particulars	Rs.
Direct materials consumption	75,000
Direct wages	30,000
Factory overheads	1,14,000
Administrative overheads	75,000
Selling and distribution overheads	1,44,000
Bad debts	6,000
Goodwill written off	3,000

Lagel charges	1,500
Sundry expenses	15,000
Interest on current a/c (cr.)	3,000
Sales (36,000 units)	2,10,000
Closing stock: Finished Stock (12,000 units)	36,000
Work -In-Progress (at prime cost in both books)	24,000

The cost accounts reveal:

1. Direct material Consumption Rs. 84,000
2. Factory OHs, at 20% on prime Cost.
3. Administrative OHs Rs.3 per unit of production.
4. Selling and distribution overheads at Rs.4 per unit sold.

Prepare: 1. Cost Sheet 2. Financial Profit and Loss Account. 3. Statement reconciling the profit disclosed by the cost sheet and Financial Profit and Loss Account.

OR

Que-2 A factory turns out two products A and B. The cost of materials and labour is as follows: (20)

	A	B
Materials (per Unit)	Rs.12.50	Rs. 7.50
Direct Wages (per Unit)	Rs. 10	Rs. 6

Work on cost is charged at 100% of wages and Office on cost at 25% of work cost. 200 Units of A and 500 Units of B were produced and sold at Rs.50 and Rs.30 per unit respectively. There being no opening and closing stocks.

If actually the works expenses amount to Rs. 4,800 and Office expenses Rs.4,200. Reconcile the results shown by cost and Financial Accounts.

Que-3 The following information received for Job no. 104 of Sanket Co. Limited. (15)

Materials	Rs. 68,300
Wages:	
Department -1	80 hours, Rs.50 Per Hour.
Department-2	60 hours, Rs.80 Per Hour.
Department-3	40 hours, Rs.100 Per Hour.
Variable Expenses:	
Department -1	Rs. 1,00,000, for 4,000 labour hours.
Department-2	Rs. 1,20,000, for 3,000 labour hours.
Department-3	Rs. 1,25,000, for 2,500 labour hours.

Fixed Overheads: Estimated at Rs. 1,50,000 for 10,000 hours.

Calculate the Cost and Estimated profit for the Job no.104, It the selling price quoted was Rs. 1,00,000.

OR

Que-3 Swara Ltd. undertakes to supply 1,000 units of a component per month for the months of (15)

January, February and March. Every month a batch order is opened against which materials and labour cost are booked at actual. Overheads are levied at a rate per labour hour. The selling price is contracted at Rs.15 per unit.

From the following data, present the cost and profit per unit of each batch order and the overall position of the order for the 3,000 units:

Month	Batch Output (Units)	Materials Cost (Rs.)	Labour Cost (Rs.)
January	1,250	6,250	2,500
February	1,500	9,000	3,000
March	1,000	5,000	2,000

Labours is paid at the rate of Rs. 2 per hour. The details are:

Month	Overheads (Rs.)	Total labours Hours
January	12,000	4,000
February	9,000	4,500
March	15,000	5,000

Que-4 A product passes through three different processes to completion. (15)

In March 2024. The cost of production was as given below:

1,000 units of materials were introduced in process -1 at Rs.5 each.

Particulars	Process-1 Rs.	Process -2 Rs.	Process-3 Rs.
Other Direct materials	2,000	3,020	3,462
Direct wages	3,500	4,226	5,000
Production Overheads	1,500	2,000	2,500
Normal wastage (on introduced units)	10%	5%	10%
Sale price of wastage (per unit)	3	5	6
Actual Production (in units)	920Units	870units	800units

There is no unfinished work-in-progress.

Prepare the necessary process accounts and Abnormal Loss Account and Abnormal Gain Account.

OR

Que-4(A) Discuss the features of process costing. Which industries use Process costing? (07)

Que-4(B) writes short notes on: normal loss, Abnormal Loss and Abnormal Gain. (08)
